

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Világosi csopán a kiadóhoz vatalnálhet
B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hi-
rődészek a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére a a nyitlert
vontatko minden kiadományok a szer
kesztőhöz küldendő.

Hirdetéseik díja: 61 határozat pet. 1887
5 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdi-
tások jutányosan eszkoröltetnek.

Delyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyitlert cirmond sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-1K ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz címzeve
— legezelszerbben postaltalványon — a nyomtatandó
példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb bes-
küldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lejtulajdonos.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

B-Gyarmat, október 10.

A gazdasági tudósító híven referál a föld-
művelési miniszternek, hogy a szűretelés erel-
ménye megnyugtató. Hát hiszen minőségileg
nemis volt rossz a termés, ott a hol volt, ahol
a filloxéra meghagyta.

A szőlőnek bizony sok ellensége volt, nem
esoda tehát, hogy vesz és pusztul. Első volt a
dézma. Ez volt talán a legártatlanabb. — A
szőlős gazda szűret után egy kis vízzel keverve
minden executió nélkül kiadta az uraságnak a
decimát. (tizedet) A decima szótól ered a dézma
is. A modern kor azonban a feudális természetű
dézsmát megváltotta, s 1868. óta folyton fizetik
a dézsmaváltást s még két esztendő van hátra,
hogy a szőlőből az utolsó szuszát is kivegyék.
Mert hisz nagyobb ellensége nem volt a szőlő-
lőnek, mint a dézsmaváltási törvény, mivel a
váltást a szőlősgazdának pénzzel kell kiegyen-
líteni, a pénzt pedig vízzel összekeverni nem
lehet.

A váltási összegek túlhajtásának aztán az
lett a következménye, hogy sokan oda hagyták
szőlőiket, mások pedig jól felesapolták a szőlő-
vesszőt, hogy teremjen, mert kell a pénz vált-

ságra, adóra, élelemre és mindenre. Nem esoda
tehát, hogy a szőlőtőke kimerítetett, elgyengült.
A kimerített és meggyengült tőke gyökere nem
volt képes ellentállani a filloxerának, ennek a
esodás kis állatnak, melyről már az ő testamen-
tom is beszél, s melyet Sztrábó, a híres törté-
nész egyik könyvében alaposan ismertetett. Ez
a esodás kis állat milliárd értéket tett tönkre. A
szőlőtermelés Franciaország és Magyarország-
ban volt a legkínzóbb. Ott is itt is vége van
a nagy és híres szőlőtermelésnek. De Francia-
ország, amint tudta heverni az 1870-iki 4 mil-
liárd hadi szerez, úgy el fogja vésni ama
nagy esapást is, melyet a filloxera okozott;
mert Franciaország kifejlesztett ipara minden
bajt helyreolt.

Mi fogja azonban nálunk ellensúlyozni a
nagy esapást? Erre nehéz a válasz!

Nem esoda, hogy a szőlős gazda szomo-
ruan tekint a jövő felé, s oda van minden re-
ménye. — A szűretek vig hangulata elenyészett;
pedig milyen szűretek voltak a régiek! Az 50-es
években a bús magyaroknak ez volt a taláko-
zási ideje; ekkor élesztették a hazafiságot, no
de azért ittak rogyásig. Később az alkotmányos
aera alatt a szűretek alkalmuul szolgálták a esá-
ládi összejöveteleknek, s valószínű örömmapok
voltak. Most ez mind szűnő félben van; egy
két év, és vége, vége a kedélyes szűreteknek.

Mi volna tehát a tegendő, hogy a gyümöl-
esök legnemesibek, a szőlőt megmentünk és a
multhoz képest legalább esekélyebb mennyiség-
ben termeljük?

Nézetünk szerint föl kell használni a ho-
mokos talajt. Van ebből Nógrádban több mint
kell. Mindjárt itt van B-Gyarmat városa, hol
az Ipoly balpartján a talaj legnagyobb része ho-
mokos. B-Gyarmattól a szandai hegységig, és

Vácféld mindenütt van ilyen minnms talaj-
mely egyébként sem jövedelmez nagyon. Úgy
értesültünk, hogy Sinkó Frigyes b-gyarmati ev-
lelkész úr és a nógrádmegyei gazdasági egylet
b-gyarmati mintatelepének szakértő felügyelője
jó példával akarván előjárni, már ez őszet
fog beültetni egy nagyobb homokos területet.
Szőlővesszőhöz is igen jutányos áron lehet jutni.

A min. földművelési ipar és kereskedelmi
minisztérium legközelebb lapunkat is megkereste,
hogy az amerikai szőlővessző beszerzésére vo-
natkozó 26062. — 88. szű. körövényét ismertes-
sük a szőlőgazdákkal.

Ezen ministeri tudósításhól közöljük a kö-
vetkezőket:

Amerikai szőlővesszők az 1889. év tavaszán a kö-
vetkező árakon és feltételek mellett adatlak el:

	ezre
1. Riparia sauyage (csak alanynak) sima . . .	5 frt
2. gyökeres . . .	20 .
3. Vitis solonis sima . . .	15 .
4. gyökeres . . .	25 .
5. Vialla sima . . .	25 .
6. gyökeres . . .	50 .
7. Jacquoz (direct termő) sima . . .	10 .
8. gyökeres . . .	40 .
9. Herbenmont sima . . .	25 .
10. gyökeres . . .	100 .
11. York Madeire sima . . .	20 .
12. gyökeres . . .	60 .
13. Othello sima . . .	50 .
14. gyökeres . . .	125 .

A kielt árakban a esomagolás és a feleld vasut
alfomásig való szállítás költsége is beutoglaltatnak.

Az árakból való beutoglásért, vagy eselleg szőlő-
vesszők ingyenes adományozásáért esakis gazdasági egye-
sületek, törvényhatóságok, községek vagy szövetkezetek
által a szegényebb sorsú szőlősgazdáknak szőlővesszők-
kel beutóglásért eszőlőből beutóglás közlekedik folya-
modhatnak. Az erre vonatkozó körvények f. évi október
hó 31-ig a földművelési ipar- és kereskedelmiügyi mi-
nisteriumhoz intézendők.

T Á R C Z A.

Karlsbad felé.

— Vitalis Múrtól. —
(Folytatás.)

A portálánál egy tisztes öreg kanonok fogadott és
mintán vezetőkntől megtudta, hogy magyarok vagyunk,
magyarul szolt hozzánk és elmondá, hogy ő 4 év óta
tanulja a magyar nyelvet; elmondá, hogy — év előtt a
B-Gyarmaton is kedves emlékü korán elhalt főpap Zádory
János volt nála, ezzel megismerkedve, az ő utasi-
tásai nyomán neki feküdt a magyar nyelv megtanulá-
sának s bár idegen kiejtéssel, de sok magyar mágánál
jobb magyarsággal beszéli nyelvünket. E derék főpap
neve Csermák Domokos Károly. A szerzetes nem tudta,
hogy Zádory meghalt, meg kellett ígérnem, hogy életraj-
zát vele közlendem, mit meg is tettem, mert Karlsbad-
ból volt módomban azt megkérdeznem, miért ő nekem
magyar nyelven küldött köszönő választ.

E kedves embertől elvalva a kapucinusok zárta-
jába mentünk. Megnéztük az udvaron levő kis kápolnát
meg a rendkívül gazdag kinstárt. Mennyi összehalmoz-
zott kincs! az egyik monstrancia 100000 frtba került.

A kinstárba belépve feltűnt, hogy az ajtó még
be sem lett zárva, már is két szerzetes foglalt az ajtó
előtti helyet. Midőn kileptünk, akkor tudtuk meg, hogy
miért volt ott a két szerzetes:

Néhány év előtt déli órában két idegen kérte a
kinstár felnyitását; a rend főnöke először nem akart
bele egyezni. Dél volt de az idegenek kértek, hogy el-
akarnak utazni s rendkívül sajnálnak, ha a kinstárt
meg nem tekinthetnek. A főnök engedett. Egy szerzetes-
sel mentek be a kinstárba. A kincsek részint szabad
állványokon, részint üveg szekrényekbe vannak elhelyezve.

A szerzetes későt, mi feltűnt; a kinstárba mentek és
ott találták meggyilkolva, s a legdrágább monstrancia
hiányzott. Minden oldalra futkostak, mint a tolvaj gyil-
kosok észre vettek; vakmerő ugrással akartak menekülni;
egy falról kezeskedtek a mélységbe, de szerencsétlenül,
mert az egyik néhány óra múlva meghalt, a másik lá-
bát törte, talán még most is lázong valamely feyház-
ban. Ezért most a felügyelet.

A kapucinusok által megnéztünk a residenciát; itt
lakott V-ik Ferdinand, ki szentesíté az 1848-iki törvé-
nyeket. A terem nem valami díszesek; szép képtár, de
a butorzat nem megkapó; legszebb a táncsterem igen
szép esilárokkal, melyekben 2825 gyertya láng lobog.
A vár régi palotájában megnéztük a tanácsstermet odon
rég nemet stílyú butorzatával, megnéztük az ablakot,
hol a 30 éves háborúban egy tanácsnok kirepítetett;
nő ez ugyan életében többé nem opponált; látszik, hogy
Prágában már akkor sem volt kedves az ellentét. Az
odonszerű ezlák, lovag felavató terem és király koroná-
zási terem meglekintése után megnéztük Prágának
57 temploma közül a legszebbet és legnevezetesebbet, a
szekesegyházat, mely dombban Csermák család sírholtjában
nyugszanak Báthory Zsigmond Erdély szerencsétlen fe-
jedelmének hamvai. A sírkő alsó részén olvasható

D. O. M.

16. obút 13.

Lector discet, quibus fortuna: citibus pateat humani
magestas!

Sigismundum Bathorium Transsylvaniae

Principem estimatum immis fortuna deiecit.
Carnisset sepulchro qui sedit in solio, nisi famuli

Fides etiam in tempestate iucundissima stetitisset.

Felső részén:

Georgius Nemes de Waradgia Transylvanus Prin-
cipi optimo in utraque fortuna a Cubiculis cum lacri-
mis posuit. 12. Martii anno 1629.

E dombban van Sz. Nepomuk ezüst koporsója, itt
nyugszik tisztezes Dolzse László királyunk is.

A templom belseje sötétes; sok benne a Mausoleum,
ezek közül különösen szép Rudolf esaszár által
emelt carrarai márványból épült 7 és fél méter hosszú
ugyanoly széles és 3 méter magas mausoleum. A dom
mellett kápolnák is igen gazdagok, különösen Sz. Ven-
czel kápolnája, kinek pajza és kardja is itt őriztetik.
Szép a Zsigmond kápolna; ugyancsak itt őriztetik jel-
vényeivel együtt a esch korona is. Sokat szenvedett e
templom Nagy Frigyesel folytatott háború alkalmából,
midőn általa Prága csermizetett, több száz bombát repi-
tett a templomra. A domot most eszeli oszlopos goti-
hicus stílyben nagyobbították. Mikor lesz kész, nagy kér-
des; ha ekeszül, ez lesz a legnagyobb szabású templom
a birodalomban. Megjegyzem még, hogy Prágában ös-
szesen van 5 catholikus 60 zsinagoga, 4 protestán-
templom és 10 zsinagoga, van azonban 50 síthelye
és a legutolsó népszámlás szerint 251452 lakosa.

A dom meglekintése után, bár meg sok nézni való
lett volna, de miután a sok nézés, eszorgás kifárasztott,
kocsira ültünk és fogarunkba hajtatunk.

Társainkkal az ebélt elköltöve, 3 órakor az udvar-
házba mentünk. Kassai ismerősökkel egy csupát fog-
lattunk el; a sok látott annyira izgatott és kimerültte
tett, hogy nem beszélgetek, a szögletes delye, szemem
beuntam, de nem aludtam, hanem gondolkodtam a
sok látott, a sok feltűnt delye fölött; tehát minden
minden mindlato, s ha ez igaz, akkor az én gyomor-
hajom is nyugando!

Karlsbad.

Gazdag szentelések között, fotosikon haladtunk,
mindet tovább és tovább váltunk a esch Mekkától, las-
suként ottant szemünk elől a szép város, csak az im-
ponáló. Híresét láttuk meg, vegre az is ottant.

(Folytatás következik.)

A szőlővesszők vetelára és vasúti szállítási költségei utánvétel után fognak a megrendelőktől beszélni.

A megrendelő alavétte magát annak, hogy az esetben, ha az utánvétellel külföldi vessző-szállítástól átvétele iránt bármilyen okból nem intézkednek, a minisztérium a vesszők vetelárát a felmerült összes szállítási és egyéb költségekkel rajta behajlíthassa.

A nevezett amerikai szőlőfajták a következő állami telepeken bocsátottak eladásra: u. m. Budafok, Székesfehérvár, Fehértemplom, Nagy-Váradi, Nagy-Károlyi és Péter, Kecskeneti, Miklós-telep, Tarczai, Paulis-Baraczkai, Istvántelek, Farkasdi, Szendrő.

A kecskeneti és istvánteleki szőlőtelepek kivételével a többi állami szőlőtelepekről szőlővesszők csakis phylloxera-árlat alatt álló községekbe adhatók ki.

Phylloxera-árlat alatt nem lévő területekre csakis a kecskeneti és istvánteleki telepekről s innen is csak sima vesszők fognak kiadattatni.

A megrendelések eszközzésére külön megrendelési iva adhatók ki.

A megrendelési iva az illető fel által a rovatok megfelelő kitöltése mellett, egyszerűen aláírandó és az alábbi felsorolt telepek kezelőinek bármelyikéhez legkésőbb folyó 1888. évi október hó végéig beküldendő.

1. Budafoki am. szőlő, (kezelője a vincerler-iskola igazgatósága Budapest.) 2. Székesfehérvári am. szőlő, (Deák Tamás borászati vándortanító Székesfehérvár.) 3. Fehértemplomi am. szőlő, kezelője (Wény János phylloxera-felügyelő Fehértemplom.) 4. Nagyvárad, 5. Nagy-károlyi, 6. Péteri am. szőlő, kezelője (Guzmán Dénes borászati vándortanító Miskolc, Szatmár vármegye.) 7. Kecskeneti, Miklós-telep kezelője (Koricsányi János, Kecskenet.) 8. Tarczai am. szőlő, kezelője (a vincerler-iskola igazgatósága, Tarczai.) 9. Paulis-Baraczkai am. szőlő, kezelője (a vincerler-iskola igazgatósága, Ménas.) 10. Istvánteleki, 11. Farkasdi am. szőlő, kezelője (Az országos phylloxera-kiserleti állomás, Budapest.) 12. Szendrő am. szőlő, kezelője (Tuss Antal borászati vándortanító Gödöllő.)

Megrendelési iva szóbeli vagy írásbeli megkeresésre szerethető a fent elősorolt telepekről, az országos borászati kormánybiztosságtól és a phylloxera-felügyelőktől (Máriássy Antal, Kassai; Lehotzky Dezső, Budapest, földművelési minisztérium), végül Dezső Miklós borászati vándortanítólól (Iákai Pés).

A megrendelések beérkezéskor sorrendje szerint jegyeztetnek elő.

Azon megrendelő, kiknek igényei az állami telepek fent elősorolt készleteiből, illetőleg állami felügyelet alatt álló magán telepekről ki nem elégíthetők, ugyancsak a fent kitelt árakon Franciaországból importált szőlővesszőket kapnak. Megjegyeztetik azonban, hogy a mennyiben egyik-másik szőlőfajtából a készlet Franciaországban is kimerült, e készletek kimerülése vagy az áraknak tetemes emelkedése esetében a minisztérium az igények teljes kielégítésért kezességét nem vállalhat.

Végül megjegyeztetik, hogy az 1889. év tavaszán a hazai állami telepekről ellenálló amerikai, alanyokba ojtott nemes csemeték és bor-szőlő ojtványok is fognak eladattatni, mire névze annak idején külön hirdetmény fog kiadattatni.

Kelt Budapesten, 1888. szeptember hó.

I. Alanynak használható fajok.

1. *Biparia sauvage*. A phylloxerának tökéletesen ellentáll és a legtöbb talajban jól diszlik, kivéve a túlságosan száraz, sovány vagy nyirkos talajokat. Mint sima vessző igen könnyen gyökeresedik.

2. *Vitis Solonis*. A phylloxerának jól ellentáll és olyan mézmárgás, nyirkos talajokban a hol az előbbi faj már nem jól tenyészik, kiválóan alkalmas. Túl-ságosan száraz és sovány talajokra nem ajánlható. Sima vesszői elég jól gyökeresednek.

3. *Vialla*. A phylloxerának szintén elég jól ellentáll kivált a termékenyebb száraz talajokban. Mint sima vessző könnyen fogamzik.

II. Direkttermő fajok.

1. *Herbemont*. Későn érő, de elég bőven termő fekete faj, mely termékeny talajt kíván s ott phylloxerának jól ellentáll. Gyümölése és bora minden kellenetlen mellékzétl mentes; bora világos-vörös, de ha a must azonnal leszűrték, fehér bora is készíthető belőle. Ott, a hol a kadarka jól megőrlik, ez a faj is kellő időben megérlik.

Mint sima vessző nehezen gyökeresedik, e miatt legcélszerűbben vagy bujtás útján vagy más gyökeres vesszőkre vagy régi tőkésre való oltás útján szaporíthatók.

2. *Jaques*. Szintén későn érő és bőven termő fekete faj, mely termékeny talajban a phylloxerának jól ellentáll. Gyümölése és bora igen sok festanyaggal bír, minden mellékzétl mentes. Erősi idejére és fogamzasi képességére nézve az előbbi fajtól meggyezik.

3. *Othello*. Közép érési és bőven termő fekete faj, melynek bogyói és bora u. m. n. r. kázamattal bírnak, de nem nagy mértékben. Termékeny talajokban jól ellentáll a phylloxerának és szépen diszlik. Sima vesszői könnyen gyökeresednek.

4. *York-Madera* (Nador-Izabella). Középsőre felelő fajta, mely kivált hosszú nyáriidőre elég bőven terem. A phylloxerának igen jól ellentáll és meg a sovány, száraz talajokon is jól tenyészik. Bogyói erős malazamat-tal és igen sok festanyaggal bírnak; sőtfehérös bora halvány-vörös borok festésére használtatik, annál inkább mert a malazamat többszöri lefőtés után mininkább csökken. Mint sima vessző könnyen gyökeresedik.

Losonez, okt. 8.

A Tisza kormányának aligha van több oly főispánja, mint a nográdhegyi, a ki elmondhatná, hogy meggyeje tiszta, vagyis hogy nincs Nográdhegyben számba vehető megalakult ellenzéki part, s ezen állapot részben az ő érdeme annyiban, amennyiben mindig tapintatosan járt el szemben a létező ellenzéki párttal. Hogy azonban a part szét van robbantva, a főérdem azoké, a kik a régebben Losonezban megalakult ellenzéki pártgyűlésen vezérszerepekkel bíztak meg, s azt elvállalván kötelezettségeiknek nemcsak hogy meg nem feleltek, hanem eljött sem adták magukról. Ezen urak megérdemlik, hogy a főispán úr kifutásra ajánlja a közügyek terén szerzett érdemeik elismeréséül.

Vannak még ugyan szörvanyosn egyének, kik hitei a függetlenség 48-as politikai pártjának, vannak a tisztelendő plébános urak közt néhányan mérsékelt ellenzékiek; vannak a közép közl fővezérelt antiszemitaik, minl számba sem vehetők; ily helyzetben a nográdi ellenzék part helyesen tömörül és nagyobb-szerű cselekvést kifejtene képtelen, annál kevésbé alkalmas a jövő képviselő választásoknál számbavehető mozgalmat, s így oly szerencsés helyzetben van önagyméltósága a főispánunk, hogy minden nagyobb erőfeszítés és közlekedés és pénzalapozat nélkül oszthatja teljes szerint mind a 6 kerületben a kormánypárti mandatumokat.

Minden rosznak van jó oldala is, mert az ily állapotban a nép erkölse megmentetik, a mennyiben nem lesz szükség az etetés, itatás és lélek vásárlásra.*)

Tisztelettel
Jelttyő Imre.

Emke-lobogó.

— Iudica Magyarországot a lángajlóz.

A múlt évben Budapesten tartott köznművelődési congressus kimondta, hogy az egyesületek legfőbbképpen a magyar nők áldozatkészégét iparkodjanak megnyerni. Egyesületünk halásan ismervé el az ez oldalról is kezdet óta osztattannl tapasztalt támogatást — hiszen győftőink, tagjaink, áldoztőink arany-könyvében együtt található minden vidék legelőkelőbb hölgyeinek névsora — nem tartotta szükségesnek e pillanatig külön felhívás intézését.

Most azonban egy kérdés van, melynek meghallgatásért, az úgy jegykes volta miatt, Magyarország minden igaz leányához eszedünk.

Igazgató választmányunk, a szívekben s a köztudatban önként jelentkező s tehát itt fol nem sorolando indokok alapján, szükségesnek mondta ki a magyar Erdély megtartatása végett alakult Emke számára egy lobogónak elkészíttetést.

E nemzeti tricolor, a magyar faj őseredeti jellemvonásának, a nőiség cultusának symbolumát, az isten-anya képét fogja magán hordani, jelezvén, hogy Magyarország vélasszonya: a nő, ki az erkölcs s így a nemzet.

Ezt a lobogót Magyarország asszonyainak kell összeadniok.

Erre kérünk bármilyen csekély, legkisebb adományt is. Legyen e szent, ügyünk magasztosságához méltó, tündöklő lobogóban minden magyar nőtől egy szalag, egy szögecske.

Öröklődjék le szízedokra e ragyogó jelvény s főtartva napjaink küzdelmeinek emlékeztetőt, hirdesse s igazolja hitünket, hogy végül is e lobogó alatt békés küzdelmeink fogják befejezni azt a munkát, melyért ősidóktól oly sokszor lobogtatánk esatavértől pirosó zísztól hadainkon.

A legkisebradományt is ennek a ezelnak és ennek a munkának jelképes megörökítésére örömmel fogadjuk s minden nemes, igaz magyar nőtől kivétel nélkül kérjük.

Az igazgató választmány nyelven

Kolozsvárt, 1888. szept. hava.

Graf Bethlen Gábor,
elnök.

Sándor József,
titkár.

Ezútról Magyar Közművelődési Egyesület: következő levelet intézett vármegyéinkhez.

Midőn ezéltől három évvel egyesültünk a nemzeti közhelyesléssel megalakult, kiváló hazafias férfiak, hatóságok és testületek részéről vettük azt a kijelentést,

Ezen sorokat, melyek egyetemes elhatározásnak a hordó vag-nak, szívesen küldjük; mert azok is illusztrálják, hogy vármegyéinkben a béke politikának állása egye alatt állunk. Szerk.

hogy nagyobbmérvű pártolásra érdemes voltunkat iparkodjunk először — tényekkel igazolni. Az ezne különben való nemességét, a fölépés ehető szökésével mindenki elismeri: de előbb magatartásunk minden tekintetben dicserendő voltát s sikerünket várta minosonki, az áldozatkészég állandóságát ettől tevéen függővé.

Nem tekintve a föltelt súlyosságát — mert erőtlenyeket érni el megfelelő támogatás nélkül, vajmi méhez — a komoly kikötést indokoltaknak ismertük el s e szerint iparkodtunk isten után eljárni.

Önérzetl küldhetjük meg most tehát itt — a minden vonalon megindított akció kimutatását jelen-tésében a már meglehetőleg áldozott közönségnek s egyszerűsöd — hol ennek helye áll fenn — hazafias bizalommal hivatkozva az igéretek késésképpen a kérdé-melt tovább támogatás iránt.

Kimutatásunkba betekintve, meggyőződhetik a nem-zet, hogy szent áldozásait oly ély tapintattal, mint sikerrel veltük nemlába, minél legjobban tanuszkodnak különben az elismerés, miiben im már három éves egyesü-lelünk osztatlan részeseül.

Elismeréssel és hódolással kísérlek „jogos és nemes ügyünket”, fölséges urunkon, királyunkon kezdve a magas kormány tagjai, magyar egyházak fejei, a hazafias sajtó, megsegett vidékeink s kivétel nélkül összes köz-eleti élőköltségünk.

S miután kimutatásunk szerint mindazt, a mit eddig kaptunk alkotásainkra lekötöttünk, azonban — mint az eléggé ismeres — meghódítottunk meg mindig végtelenül több a meghódítandó: szegényelők — is-meteljük: ott a hol méltányos s illo — a keris köte-lességét, mit maga a nemzet adott kezünkbe és vár el tőlünk, midőn itt nem mint erdélyiek, hanem az ország fenállhatatlans föltételező Erdély megtartásával megbízott öröklök gyantán kérjük a segélyt.

Hol különösebben nem merítették ki részünkre az áldozás, a halálval fogadott segély után is sok mód áll támogatásunkat illetőleg rendelkezésre. Főlemítve elő-ször is a rendszeres pótdó fölcsúsnen lévő kérdést, ál-lando partfogóként állhatnak ügyünk mellé a hatósá-gok: akár rendszeres alapítványal, évi segélyvel — vagy ha ez megvan — például egyes birtokosoknak pótdó önkéntes felajálására megnyerésével; a legki-sebb községnek is legalább rendes tagul beépítésével; átvagy biztosításával annak, hogy az engedélyezett nyil-vános előadások, vagy vármegyék részéről a falusi fonó és lánccengedélyek díjának bizonyos százaléka az Emke javára folyjon stb. Aztán csak 17,000 ferti és nő volna e Magyarországon, ki az ez idő szerint folyó honvéde-lennek tagja lehet s honnan jöhet erre nézve a legha-tásosabb impulzus?

A hazafias napi sajtó egyhangu véleménye, hogy a támogatás intenzitásának még csak most kell követ-keznie.

Erre nézve tesszük mi meg most a formai lépést. Olykép fogván föl köteletségünket, hogy az egy-szer fölemelt zísztól kezünköl teljes dialál nélkül, semmi körülmények között, kiengedjünk nem szabad: ez újabb keris lépésünkkel mi beszámolásunkat tesszük a jövőnek, hogy a midőn majd mélt leszünk, lássak nekép mi, kiket azon szerencse ér, hogy a legszentebb nemzeti kérdés ideiglenes kétéleményessé válánk, meg-tettünk minden lehető, köteletségünkkel fel uton meg-álló teljesítéssel nem vádoltathatunk.

A nemzet génusa nevében száll ki a remélt olaj-ágért a lanykódó hajónak utolsó galambja.

Kolozsvár, 1888. szept. hava.

Az igazgató választmány nyelven

Honfiai üdvözléssel

Graf Bethlen Gábor,
elnök.

Sándor József,
titkár.

Allattenyésztésünk fejlesztése.

A m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter az összes gazdasági egyesületekhez leiratot in-tézt, melyben kifejti, hogy az állattenyésztés emelésére irányzott intézkedések között a legfontosabb a tenyész-bikavásárlás és a bikáknak a községekben való kiosztása, azután pedig elsorolja azokat az eljárásokat, melyeket a kormány a bikavásárlások körül eddig előke-vett. Nyolcz évi tapasztalat az eddig követett eljárás-jónak igazolta ugyan, de a miniszter ama meggyőző-désben él, hogy még nagyobb eredmény volna hasonló pénzalapot mellett elérhető, ha a bikavásárlást s köz-ségekben való kiosztást, az érdekelte gazdaközönség sa-ját autonóm körében kezelné.

A miniszter ezen nagy horderejű leiratában precí-rozza aztán azon feltételeket, melyek mellett a köz-ségeknek bikákkal való ellátását a gazdasági egyesületek közvetítésével eszközli.

E feltételek a következők:

1. Az egyesület minden év január hava végéig tudomasonról hozni köteles azon összeg nagyságát, mely-et az illető évben önmagától állattenyésztési célra fordítani kész. Ugyanily nagyságú összeget bocsátandók

rendelkezésre az egyesületnek ugyanazon évben az országos állattenyésztési ezredre törvényhozásilag rendelkezésre bocsátott tőlelöl. Az egyesületnek feladata lenni, hogy az általa felajánlott, mind a kormánytól nyert évi összegből a megállapított tenyészkörület jellegének megfelelő, átorokölhető hibáktól ment hibákat vásárolni és azokat a területen lévő községekben, az illető közeg vagyoni viszonyaihoz képest, esetleg árkedvezményt nyújtva, 3 felelő részlettel elosztva elhelyezze.

2. Az előző évben kiosztott bikák vételárából befolyó részletek hasonlóképen bikavásárlásokra fordítandók, egy szával az állattenyésztés emelésére szánt tőke, minél többször forgatandó, azaz a gazdasági egyesületnek oda kell fordíthatni, hogy egy évben minél több bikát vásároljon és helyezze el községekben. Magától értetlik, hogy az az esetre, ha a gazdasági egyesület által egy évben állattenyésztési ezredre felajánlott összeg a kormánytól ugyanazon évben nyert segély összegével együtt, oly tetemes összegre rög, hogy az ugyanazon évben az egyesület területén lévő községek által szükségelt bikák beszerzése után még fölösleg marad, ezen fölösleg tenyésztéssel és borjuk díjazására, továbbá fejvadászások és lejáróvetkezések létesítésének előmozdítására is fordítható.

3. Ha a gazdasági egyesület megszűnik vagy feloszlik, az összegyűlt állattenyésztési alap fölötti rendelkezés a vezetésem alatt álló miniszteriumra száll, oly kötelezettséggel, hogy ezen alap csak az illető vármegye céljaira fordítható, a vármegye közönségének meghallgatása mellett.

4. A gazdasági egyesület által állattenyésztési ezredre felajánlott évenkénti összegről, azon különben az előző évekbeli befolyt vételárreszletekről rendszeres okmányokkal felszerelt számadás vezetendő, mely minden év január 15-ig a vezetésem alatt álló miniszteriumhoz terjesztendő fel.

Ezek után így szólhatatában a miniszter: Az előadottakból láthatja a gazdasági egyesület, hogy jelen tervem célja az, hogy vármegyéje területén az állattenyésztés minél inkább fejlesztessék és a mellett minél inkább fejlesztessék és a mellett minél rövidebb idő alatt, az állattenyésztés emelésére célzó alap teremtésük. Tervem kivételé által tehát vármegyéje területén fontos hatáskört biztosíthat magának és vármegyéje állattenyésztésének fejlesztése körül kiváló érdemeket szerezhet. Ez okból nem is kétem, hogy az egyesület jelen leíratom nagy horderejét felismerve, azt kellő komolysággal veendő tárgyalás alá és sietni fog áldozatkészségének az által kifejezést adni, hogy vármegyéje állattenyésztésének emelésére anyagi erejéhez képest, minél jelentékenyebb összeget ajánland fel. Minthogy pedig már jó előre tájékozva ohajtott lenni azon összeg iránt, melyet a vezetésem alatt álló miniszterium a jövő évben a gazdasági egyesületek által önjegyükből állattenyésztési ezredre felajánlott összegekhez képest fedezni lesz kénytelen, felkérem az egyesületet, hogy jelen leíratomra, érdemleges válaszával az évi december hó 1-ig hozzám felküldeni sziveskedjék.

A haszonbérlet hátrányai.

Mérhetlen csapásként nehezedik a nemzetre ama sajnós körülmény, hogy hazánk hajdani támaszainak most élő ivadékaik vagyonilag elpusztultak. Nem kiesni lehet a jelenlegi évi maroknyi nemzeti szatnyulásának, mert be van bizonyítva, hogy a legjelesebb tehetségű hazafiak sem tehettek semmi fontos dolgot a közügyért, a társadalmi jóléért, ha vagyonnal nem rendelkeznek. A vagyon tekintélyt kölcsönöz, képessé tesz hazafias dolgok gyakorlására, a humanitásmagazatos eszméinek terjesztésére. Vagyon nélkül minden nagyra törővé, szerény ohajtású törpül. Birtokosaink elszegényedésének következményeit sínlyli az irodalom, művészet, szóval minden oly intézmény, mely létezését a vagyonosabb és tanultabb néposztály támogatásának köszönheti.

Elképzelni igen, de leírni nem képes az ember azon bajokat, melyek bémítolag hatnak a nemzet fejlődésére, melyek az általános vagyontalanság szüleményének nevezhetők.

Ha már ilyen veszélyes társadalmi bajnak mondható a földbirtokos osztály elszegényülése, igyekeznünk kell kifarósztani annak okát és a módokat, eszközöket, melyek e bajokat orvosolhatják.

Késztelen dolog, hogy birtokosainkat szegényekké a luxus és munkátlanosság tették. A mely nép között e két társadalmi kör pusztul, ott a vagyon idegenek kezére kerül.

A mesés dolgok közé tartozik ama pazar fényűzés, melyet nagyobb uraink kifejtettek. A fényűzés és munkátlan kényelem összehatása elpusztították az ősi vagyonszokásokat. Annál megfoghatatlanabb a fényűzés hatványozása, mivel kielégülésért odaohajtott összegeket rendszeren az élelmes külföldiek fenekeltlen zsebe nyelte el. A gavallér magyar urnak nem tetszett semmi, a mi magyar volt, a magyar föld jövedelmét idegen élvezetekért kül-

földön köcsözte el. A mindent elpazarolt minden haza került, töredéket keservesen megvásárolta, őr koldosok, a társadalom dősdíjve lett.

Nem ezeken a magyar birtokosok viselt dolgait hosszasan rajzolni, csupán azt szándékozom kimutatni, hogy a rossz gazdálkodás, munkátlanosság nagyban siettetek végpusztulásukat.

Nagyobb birtokosaink, hogy annál kényelmesebben élhessenek, földjeiket vagy gazdatisztokkal kezellették, vagy haszonbérbe adták. Mindeket kezelési mód rossznak bizonyult a hiányos ellenőrzés miatt. Azt egy valódi ur méltósággal alibi dolognak tartotta, hogy a szerződés megtartását, vagy a számadások utánvizsgálását pontosan eszközölje. Különben kívanni sem lehetett, hogy a mulatozásban kimerült ur, bérletének vagy gazdatisztjének jelentését figyelemmel vegye, vagy arra észrevételeit megtegye, ha csak pénzről nem volt szó.

A jó magyar birtokos nem sokat törődött azzal, hogy ezekre menő holdas birtokait ki kezeli. Az elhalt vagy nyugdíjazott gazdatiszt hátra, vagy rokonjára hagyta mintha sajátja lett volna — B. báró, vagy gróf birtokait. A fiatal gazdatiszt jól tudott mulatni, adta az urát mint egy gazdatisztot, illik, ki nagyobb ur a gazdájánál. Keserű igazságok ezek, de igazak, melyeket leginkább igazolhatunk elszegényedést urnak.

Jó lelkesemmel állítom; hogy a birtokosokat saját tisztjuk prátálták ki javaikból. A ki a gazdálkodást csak távolról ismeri is, igazat ad nekünk akkor, midőn állítjuk, hogy a gazdatiszt hanyagsága, urhalnaisága, rövid idő alatt elpusztíthatja a birtokos tulajdonát; vagy a tevékeny, lelkesmervet, szakképzett ember főnökének javait képes megcsószorítani.

Ki okolhatná a birtokost akkor, ha előált a bérlet ki a tiszta jövedelem többszörös összegét ajánlotta haszonbérlet, ha bérbe adta is birtokait. A bérlet első dolga volt természetesen a gazdatiszt elbocsátása, a gazdálkodási mód megváltoztatása. Az élelmes bérlet pár év múlva annyira ment, hogy a birtokot képes volt meg is venni.

A fényűző birtokos, ha bérbe adta birtokait, bérletjéről nehezen tudott később menekülni. A birtokos bérletjéről előlegezett, a pénz könnyen ment, ha elfogyott, egyetlen levélre utjab előlegét kapott a tulajdonos; később váltó kellett az előlegek kifizetésére végre a bérlet vagy kifizette, vagy kiperelte a birtokost saját birtokából.

Nem minden bérlet bérlete azon szándékkal a birtokot, hogy annak jövedelméből kifizesse a tulajdonost, hanem azon célból, hogy a föld összes termőképeségét kizsárolja saját javára. Az ilyen bérlet csak rövid bérlet egy birtokot, azt addig szántotta, vetette míg termel valamin, ha elcsorványodott, vissza bocsátotta a tulajdonosnak, mely később a esclédartás és az adó összegét sem termelte ki. Az ilyen birtokkal nem volt érdemes tovább bábélni, vagy dobra került, vagy szabad kézből potom áron el lett adva.

Azt képzelné az ember hogy mostani birtokosaink a mások kárára okulva, mellőzni igyekeznek a haszonbérbe adást; ezt ők nem teszik, hanem közülök ma is sokan bérbe adják birtokukat. Par évi hátszálagos haszon miatt kizsároltatják birtokaikat, melyet a bérlet letelte után képtelenek megjavítani. A haszonbérbe adást okvetlen mellőznők kell a tulajdonosoknak. Alkalmazzanak gazdatisztokat, de olyanokat, a kik gazdatiszt iskolát végeztek, nem pedig más pályá okhagyása után lesznek gazdálkodók. Természetesen a tulajdonosoknak kell a gazdálkodást első sorban érteniök, hogy a gazdatiszt szakképzettségét mellányóhi tudják. E vézből fiaikat adják gazdatiszt iskolákba, hol a gazdálkodási titkait elsajátítják.

Bizony, bizony szomorú dolog az, hogy magyar birtokosaink annyira elpusztultak, hogy alig akad vármegyénknek egy néhány olyan, a ki ne az adóssággal küzdene, mely dolog a fényűzésnek és rossz gazdálkodásnak tulajdonítható.

(S. L.)

Hirek és Külsőfélek.

Személyi hírek. Gr. Gyúry Ábrahám főispánunk önmegmoltósága — mint értesülünk — október 15-én (holnap) városunkba érkezik, hogy részt vegyen a közgazdatiszt bizottság ülésében. — Papp Gábor ev. ref. püspök önmoltósága ma október 14-én Lonszecon, az ottani ev. ref. egyházbán egyházközlést tesz, fogap a főtisztelt püspök urat nagy ünnepélyességgel fogadták: ma pedig diszebelet rendeznek tiszteletére.

Egyes. Ipolygáson öv. Nikólaás István leányát Lujza kisasznonyt ma okt. 14-én vezdi oltárhoz Kovács Albert esztergővezető.

Nagy kitérítés érte gr. Zichy Ferenc seniorunk ő nagymoltóságát azáltal, hogy Bismark Herbert porosz államminiszter, a kancellár fia, meglátogatta a gróf vedródi birtokát, honnan bizonyára kellemes benyomásokkal távozott. A vedródi kastélyban jelenleg gr. Zichy József a volt közlekedési miniszter lakik családjával. Bismark Herbert herceg aki a porosz feketegastrenddel decorált Tisza Kálmán miniszterelnöknek vendége volt,

a Magyarországon töltött két napot kedves emlékek közé sorolhatja, mert itt igazán szeretődel fogadták a nagy kancellárát lát.

Új házilátogatás. B-tyarmaton a Teleky utcában lévő Szudy-ferő házat Balas József ügyvéd nr vette meg bírói árverésen 6300 forint.

A múltidők országos házvárosa kervényt adott be az új vallás és közoktatási miniszterhez, hogy a turicskai ev. templomban lévő festészetű mennyelekek helyre igazítására a szükséges költséget adja meg és utalványozza ki.

Székács az ottani ágost. evang. templom 100 éves fennállásának ünnepelésére a hó 28-án a kaszinó termében a templom javára jötekményező táncszallatásig rendezték.

Felmérés a hadmentességi ál alól. A közgazdatiszt bíróság következő elvi jelentőségű határozatot hozott: a keresetképleken és önálló vagyonnal nem bíró családtag azért, mert a családó vagyonnal nem bír, hadmentességi díjjal meg nem ruhható.

Tápaszt kivezet a neve egy zolyonmeryei hazánk-fia által föllelített új módszer nyomán tapasztalt sztró arnyagból készült csészérő és rendkívül olcsó utczaburkolóknak, mely Bécsben és Budapestben a szakértők letesztet annyira meggyerte, hogy azt legközelebb használatba fogják venni.

Bereczfeld László b-gyarmati lakost be nem vallott útlelek után a multa nevére 10000 frt jövedelmiadóval róvta meg 2-od fokúlag a felszámamlási bizottság.

A filloxa a zessényi szőlőkbe is behatolt. A miniszteri biztós okt. 7-én vette zár alá a szőlőket, melyek eddig hősiesen ellen álltak a filloxera vésznek.

Öröndélet. Az Ipoly partján a kislód mellett egy ide kinevezett, de innen ismét áthelyezett tanár, aki úgy lát-szik meg hosszabb ideig akarja szabadtségejét B-Gyarmaton élvezni, szép leyzéket ad az érkeles és illentant-ból. Az Ipoly partján szép virágok teremnek, de szebb aligha van ott, mint egy kisasznony, akibe a tanár új boldondulásig szerelmes lehet. A tanár ur és a kisasznony világos nappal, átfelkezte, esőkolkozva sétálgatnak, ját-szadznak az Ipoly partján és a himes réten. Ezen idilli életnek és kellemes pártzori jeleneteknek azonban nem-esak az Ipoly loeszo haljai, nemcsak a réten áttekbenő zephírok — titkos tanúi, hanem az arra nagy számmal járó emberek, nők és gyermekek; akik megállanak, néznek, bámulnak és tanulnak valamit, de amit tanulnak, az sem az étlékhöz, sem az illentanthoz nem tartozik.

A hátravásár igen jelentékeny kezdenek lenni B-Gyarmaton, különösen az őzi vásárok felénnek egy kis b-b országos vásárral. A közel viéek nagy mennyiségben hordja össze a naturálekát, melyek elneknek jó pénzre.

A köserhús árusítása. A m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter a köserhús árusítása tárgyában folyó évi 48.151. szám alatt következő körrendelet és szabályzatot bocsátotta ki az összes törvényhatóságokhoz: A legutóbbi időben több ízben panasz forult elő az iránt, hogy az izraelita hitközségeknek azon joga, mely szerint a köserhúst saját tagjai részére kizárólagosan szolgáltatni jogosítvak, az által esortáttatik, hogy egyes mérszások, állatok az izraelita vallás-törvényeinek látszólag lehetőleg megfelelő módon keöl-vén, azoknak húsát eladják a nélkül, hogy erre az illető hitközség által feljogosítottak volna. Köztudomásu pedig, hogy az ugynevezett köserhús az izraelita vallással szorosn összefüggő tárgyat képezvén, a köser hussal járó ipari és kereskedelmi üzletre nézve az ipartörvény intézkedései egyetlő nem alkalmazhatók. hanem arra, mint vallási intézményre, a zsidó hitközségek önkormányzata által megállapított korlátok is irányadók. Ezen elvből kifolyólag, a vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszteriummal egyetértőleg, a vezetésem alatt álló miniszterium számos esetben kijelentette, hogy a köser hús a szabad ipar tárgyat nem képezi; erre az ipartörvény rendelkezéseim kívül még az izraelita hitközségek önkormányzata által megállapított korlátozások is alkalmazandók s hogy emelldve a köserhús árusítás-tól mindazok, kik ezt a hitközség engedelmé nélkül gyakorolják, eltilandók; ezen tilalom keresztlvitele céljából a hatóságok az izraelita hitközségeknek segítsé-keni tartoznak. Miatn a köserhús-mérés gyakorlása és a szabad ipar tárgyat képező mérszasság között a surlódások még mindig fenn forognak és az izraelita hitközségek az előbbien tekintetben fennálló jogának esortítás gyökereken esakis az illető viszárszásoknak ki-hágáskepen beszó fényűzés- útján akadályozható még: midlaltva érem-magazat ezen ügyel a vallás- és köz-oktatásiügyi, valamint a helygymnizster által egyetértő-leg, a mellékelt rendelet útján szabályozni s felhívom a törvényhatóságokat, utasítsák a rendőri és ipari hatósá-gokat, hogy az izraelita hitközségeknek köserhús-szolgáltatá-si jogát esortító eszketeken a mellékelt rendelet alapján annál is inkább szigorúan járjanak el, mert az izraelita hitközségek legnagyobb részben esakis a köserhús szol-gáltatásából folyó javadalmukból tartják fenn iskolai-vallási és humanitárius intézményeiket.

Dégyháziág. A hontmegyei Füzess-Gyarmaton az ottani ev. lelkes: Baes Béla, anyagi zavarok miatt szó-hája ajtajára kötötte fel magát.

A legnépszerűbb részük 30 drb. 2, 3 és 4 évesek a leg-
jutányosabb áron eladók. Hol megmondja a kiadó hi-
vatál. E részük öszel kiszedhetők és a kívánt helyre át-
helyezhetők.

A magyar Háziaszony legutóbbi száma a következő
változatot tartalmazott jelent meg és pedig: I. Főlap.
12 oldal. Gróf Batthyány-Lajosné + Andrástól. — Le-
het-e kétszer szerezni? I. Leonardtól. II. Névtelen Eli-
nortól. — Itte hát az idő? Veredy Jenőné szül. Illés-
házy Verától. — Boldog gyermekkor. K. Beniczky Irmtól
(Folyt.). — Házartási és eszlelképző iskola. Demeter
Pálné. — Hazai mérgek növényeink Schütz Gyulától.
— Orvosi tanácsadó. — Házartási gazdaság. — Szü-
retkor. Lenkey Béláné. — Konyhakertészet. Kertész-
leánytól. — Hasznos tudnivalók. — Konyhaszat. Heti-
lap. Enyedi Markovits Istától. — Hogyan főzünk süs-
sünek? — Egyletek és jöteknység. — Különfélék. —
Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Feleletek. —
Szerkesztői üzenetek. — Kiadólívatat postája. — Nyitl
Tér. — Nyitl társalgó. — Kis hirdetések. II. „Munka
után”. 4 oldal. Szépirodalmi melléklet. A lányka első
szíve vágya... Prém Józseftől. — Budapesti élet. Yó-
Zeytől. — A bánat. Teleki Irmtól. — A boszú. Nagy
Sándorné Szűcs Rebekától. — Isten uja. Nyári Teréz-
től. (Folyt.). — Irodalom és művészet. — Gondolatok.
— Apróságok. — Sakktalány. Herzeg Józseftől. —
Megfejtések. — Az aranyos parthie Nagyrády Mirától
(Folyt.) III. Regény melléklet. 8 oldal. „Elusztott millió.”

Regény Vörös Juliánától. XVII. iv 129—136. lap. Ma-
gyar gazdaszenyünk szíves figyelmébe ajánljuk e szép-
írodalmi heti lapot, melynek előfizetési ára egész évre 6
Előfizetheti Budapestén V. ker. nagykorona utca 20. sz. a.

Minden az a körülmény a családi életben, melyre
a „Magyar Háziaszony” című hetilapban kellő utmu-
tatást nem találhatunk. E lap változatos tartalmával
felölteli a konyhat, a gazdaságot, az egészségtant, a ker-
tészetet, a közimunkát, a divatot, szóval mindazt a mi
jó gazdaságon előtt csak érdekel bírhat s a kiváló
szakérők, kik tollakkal e változatos rovatokat támogat-
ják, elegendő biztosítékot nyújtanak a lap által adott
tanácsok hasznavehetősége felől A „Magyar Háziaszony”
előfizetési ára a „Munka Után” című szépirodalmi mel-
léklettel együtt egész évre 6 frt, félére 3 frt, negyed-
évre 1 frt 50 kr, s a kiadólívat (Budapestén, nagy
korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legészze-
rűben postaltalványon intézendők, kívánatra bárkinek
ingyen és bérmentve szolgál mutaltvány-számokkal. A
legújabb szám következő változatot tartalmazott jelent
meg: A rabasszony. (Elbeszélés.) Tolnai Lajostól. —
Gondolatok. Elenér naplójából. — Ha szemel kerüli
az álom. (Költemény.) Prém Józseftől. — A foglalko-
zásokról. (Komoly eseevesség.) Schütz Gyulától. — A
legszebb szónoklat. (Elbeszélés.) Feleki Sándortól. —
Magda. (Rajz.) Szarvas Marikától. — Össze. (Költe-
mény.) Soos Antaltól. — A boldogság útja. Bignio
Emiliától. — A kellenen örökség. (Beszély.) Irta: Grimsen

Lajos. Neméből fordította: Békavári. — Mindenféle
Képekhez. — Irodalom. — Művészet. Szimbáz. — Mu-
latság. — Apróságok. Képek: Örv. Batthyány Lajosné
— Edison. — A papa kedvence gyűjtemény. — Szarvas-
vadászat. Melléklet: „Hölgyek Lapja.” Divatképekkel. —
Örvény fölött lebegve. Eredeti regény. 123—128. Kossu-
vics Hezától.

Gróf Vay Dániel „Magyarország története”-ből, melyet
népszerű hangjaert oly örömmel üdvözölt s rajta, —
megjelent a második füzet is. A füzetek rendkívül ol-
csók, s szép kiállítások. Egy-egy füzet ára 15 krajczár.
Az új előfizetők az eldgi megjelent két füzetet egyszerre
is kaphatják. Mutaltványfüzeteket ingyen küld a kiadó-
lívatat Debreczenben.

Horváth Danó,
lelelő szerkesztő.

FINOM TÉLI ALMAK és körték

kisebb vagy nagyobb mennyi-
ségben jutányos áron eladók.

Tudakozódhatni a szerkesztő-
ségben.

STOWASSER J.

csász. kir. kizár. szab. hangszergyára.
Budapestén, II. Lánchídutca 5 sz.

Fiókkészlet: Verona.

Az összes Budapesti katonai zenekarok szállítója stb.
ajánl mindennemű zenehangszereket u. m. fa, fuvár-
vona és verhangszereket, cizmált pedállal és a nélkül.
Nagy raktár fennelbi összes hangszerek és ezek al-
katrészeiben; bel- és külföldi árák. Különlegesség elars
hároiban. — Mindez a legolcsóbb gyári árak mellett.
Harmadik és különféle mechanika műhelyek raktára.
Minden javítás jól, gyorsan és olcsón eszközöltek.
Legpontosabb kiszolgálás. Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

FOGAK

tisztítására blom-
birozására, műfog-
gák és pedig úgy
egész fogszorók
mint egyes fogak készítésére s ezek javi-
tására jutányos áron vállalkozom. To-
vábbi odvas fogak és foggyökerek
gyors és fájdalom nélkül való kihúzásra
valamint mindennemű női hajmuunkák
elkészítésére is ajánlkozom.

B-Gyarmaton, 1888. szeptember 29.
Tisztelettel
Molnár János,
fodrász és műfogász.
Hölgyek részére külön műterem.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elis-
mert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlekek százados rendszerűek,
rendkívüli érzékenységet és tolerábilítást vannak ellátva.
Tartósság, pontosság és könnyű közlekedésük fogva az összes
világkiállításokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tisztes mér-
legek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és
vadásra való feladás költségét becsülgaltatnak. Gaudaragi szobár-
ok más mérlegeink, valamint máhamérlegeink a legkedveltebb
mérlegszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block ve-
zérigazgató

BUDAPEST, Andrásy út 23.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Újpest — K. Hegyer.

Borsajtókat

hatalós emelőkészlettel a
legnagyobb nyomás kifejtésé-
re, a borkol után sajtolására is
igen alkalmasok; továbbá
SZÖLŐZŐKÖKAT
gyárt legolcsóbban szállít
Gyarmaton és Rauschenbach
ahd magyar gazdas. gépgyára
Budapest, Millát váci-ut 7.

Phylloxera

írló- s trágya szer (szénkéreg) phosphat
Bejelentetett 65,917. szab. sz. alatt.
Ezen szer által a legkedvezőbb eredmény ére-
tetelt; a rovar minden fejlődési stádiumában
elpusztítatik és a phylloxera megelhetéseére
teljesen alkalmasnak teszi. A már megtáma-
dott beteg tölgy teljesen új szerte ábrázolt és
ezen trágyák által a rovarnak további be-
hatolását lehetetlenné teszi és a termékepes-
séget nagyban fokozza.

Egy tőke költségén, krajczár.
Árak csomagolással együtt díjmentes szállítással a várpólatat vasutállomásokhoz:
5 métermáztól felfelé 3—4000 tőkére A métermáza 60 forint
1 métermáza . . . 4—800 — — — — — 8 —
50 kilogramm 3—400 — — — — — 5 —
Kérdések és megrendelések a vegyszert és technikai laboratoriumhoz „Budafok”-ra
intézendők. Széküdelési állomás: Várpólat.

Hirdetmény.

A b-gyarmati „NÉPBANK” igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy mindazon arany-
ezüst- és egyéb értéktárgyak mely 1888. évi július 31-ig kiváltva vagy meg hosszabítva nem lettek (vagyis melyek-
ért a kamat 1888. július 31-éig terjedő időre letéltetve nincsen) folyó 1888. évi november hó 6. esetleg követ-
kező napokon, mindenkor a. n. 2 órákor az intézet hivatalos helyiségében nyilvános árverés útján elfog-
nak adatni.

Árverés alá kerülnek pedig a következő főkönyvi számú tárgyak:

I. könyvből: 1. 19, 21, 28, 34, 50, 53, 58, 60, 69, 70, 80, 93, 97, 98, 110, 118, 127, 131,
132, 152, 160, 170, 171, 173, 177, 195, 197, 206, 210, 211, 212, 219, 222, 225, 227, 234,
236, 245, 255, 257, 259, 261, 276, 277, 278, 281, 283, 286, 289, 295, 297, 302, 306, 308, 310,
II. könyvből: 1, 7, 12, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 30, 32, 35, 36, 38, 42, 44, 47, 50, 52, 53,
56, 57, 59, 63, 65, 68, 72, 76, 82, 83, 84, 85, 88, 94, 96, 97, 98, 101, 102, 108, 109, 111,
112, 113, 122, 128, 135, 136, 137, 141, 144, 148, 151, 154, 155, 158, 161, 166, 169, 171,
176, 182, 183, 185, 186, 187, 189, 194, 205, 207, 208, 210, 211, 215, 225, 230, 231, 232,
236, 237, 243, 245, 248, 265, 267, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 279, 281, 286, 288, 289,
291, 293, 296.

III. könyvből: 1, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 15, 19, 24, 29, 30, 34, 37, 39, 42, 43, 44, 47,
51, 52, 54, 58, 59, 61, 62, 67, 68, 69, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 83, 86, 87, 91, 94,
95, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 108, 118, 120, 125, 127, 129, 138, 141, 142, 146, 151, 156,
166, 171, 173, 181, 187, 188, 189, 194, 195, 197, 199, 201, 207, 213.

Kelt a b-gyarmati Népbank igazgatóságának 1888. évi októberhó 3-án tartott igazgatósági
üléséből.

A b-gyarmati Népbank igazgatósága.

Lakás változtatás.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a
vidéki nagyrédmű közönség becses tudomására
hozni, hogy

KERTÉSZETI ÜZLET

helyiséget, mely B-Gyarmaton az úgyneve-
zett „Magtár” utcában volt, folyó évi október
hó 1-étől a „Szent-István” utcában (evang.
templom mögött) lévő saját házamba helyez-
tem át.

Ajánlom működésemet a műkertészet hár-
mely szakmájába vágó munkák kertek, udva-
rok, parkok gyors és pontos berendezésére
valamint virág-esokrok, koszo-
rúk s úgy a közeledő „Halottak” napjára a
sir-koszorúk elkészítésére s sírok felekítésére
is vállalkozom.

Teljes tisztelettel:
STÜCZ ANTAL,
műkertész.